

Actum in Civitate Regia Kovalevienti coram
Iudicio Civili Scabinali, Feria Quinta post Festum An-
nunciationis Beatissimae ac Gloriosissimae Virginis
Mariae proxima, Anno Domini Millesimo Sep-
tingentesimo Quinquagesimo Quinto.

34.024.III.

Ad Iudicium Actaque praesentia Civilia Scabinalia Kovalevienti,
quoniam Acta Castrensis Palatinatus Culmensis ad praesens vacant
nec ad ea aditus patet, personaliter veniens Spectabilis Ephraim
Oloff Secretarius Civitatis Thorunensis, ibidemque nomine Nobilis
et Spectabilis Magistratus Omniumque Ordinum Civitatis Thoru-
nensis Rescriptum Sacrae ac Serenissimae Regiae Majestatis, die 13 Mensis De-
cembris Anno praeterito 1754 Varaviae expeditum, ad Acticandum ut et
Manifestationem subiunctam in parata Copia obtulit. Cujus Rescripti Te-
nor est qui sequitur: AUGUSTUS Tertius Dei Gratia Rex Poloniae
Magnus Dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae,
Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czer-
niechoviaeque Nec non Haereditarius Dux Saxoniae et Princeps Elector.
Nobilibus et Spectabilibus Praeconsuli, Consulibus Totique Magistratui Ci-
vitatis Nostrae Thorunensis fideliter Nobis Dilectis, Gratiā Nostram Regiam.
Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis Dilecti, Intercesserat Rescriptum No-
strum in Anno Millesimo Septingentesimo Quadragesimo Tertio Mense Iulio
occasione aedificationis Templi ad Fidelitates Vestras directum, quo medi-
ante Continuationem Eiusdem coeptae Structurae inhibueramus. Hac itaque
Inhibitione Nostra stante cum sparsus fuerit rumor, acsi coeptum olim Tem-
plum rursus perficiatur; ea propter sub alternis Rescriptis, Anno proxime
praeterito Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Tertio extraditis, nomi-
natum Opus, ne ulterius perficiatur, suspenderamus Resolutionemque Nostram
respectu praemissorum et determinationem ad felicem Nostrum in Regnum
adventum distuleramus. Cum itaque tam ex Relatione Consiliariorum No-
strorum, quam ex supplici Libello Fidelitatum Vestrarum Nobis humillime
insinuato informati simus, quod Collegium Mercatorum loci publici, Gilda vo-
citati, quem Socii Augustanae Confessionis, sub praesentia Commissionis Anni
1724^{ti} pro explenda Oratione et Exercitio Evangelicae Religionis occuparunt,
et huc usque occupant, restitutionem urgeat, et uti idem locus publicus,
Gilda dictus, pristino usui restituatur, instet; ac ea propter in fundamentis
ante hac jactis non Templum, sed aedificium, quod externe omnem formam
domus in fenestris et portis habiturum sit, pro transferendis de loco Gilda
devo.

Hist. pol.

devotionibus superstrui Fidelitates Vestrae intendant; Quo circa anteriora Rescripta Nostra exstructionem Templi inhibitoria, Domum seu Oratorium sine forma Templi extruendum afficere non posse declaramus, permittimusque Fidelitatibus Vestris Oratorium pro usu Sociorum Augustanae Confessionis externe formam Domus in Foribus et Fenestris habens, continuare, perficere et uti, sub eadem libertate, sub qua Gilda, non obstantibus quibusvis Inhibitionibus, nec iisdem attentis, illudque aedificium Gilda vocitatum publico civilique usui pristino, pro Commodo praesertim Mercatorum quatenus restituant, injungimus. Secus Fidelitates Vestrae non facturae pro Gratia Nostra. In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varaviae die XIII Mensis Decembris Anno Domini MDCCLIV. Regni vero Nostri XXII Anno. AUGUSTUS Rex. Locus Sigilli Regni Majoris. Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis quo permittitur Augustanam Religionem profitentibus extruendum Oratorium sed non ad formam Templi. Adalbertus Rakowski Sacrae Regiae Majestatis et Sigilli Majoris Regni Secretarius manu propria. Ad Acta Metrices Regni Cancellariae Majoris sub Actu Varaviae Feria Tertia post Dominicam Passionis Quadragesimalem proxima die scilicet Decima Octava Mensis Martii Anno Domini 1755 praesens Rescriptum per oblatam porrectum, iisdemque Actis ingrossatum. Ignatius Ludovicus Nowicki Metrices Regni Praefectus, Sacrae Regiae Majestatis Secretarius, manu propria. Insistendo itaque huic clementissimo Rescripto Nobilis et Spectabilis Magistratus atque Civitatis Ordines obviando quibusvis sinisteris interpretationibus ex sparsis rumore factis, ac si Dissidentes Templum pro Exercitio Religionis suae in Civitate extruere intendant, publice manifestantur atque pro rei veritate candide declarant, nullam aliam esse mentem, nullumque aliud propositum, quam ut in jactis jam fundamentis Domum^s Oratorium in usum Religionis Augustanae Confessionis ad mentem praeinserti Rescripti Regii extruatur, Nullatenus vero intentio ulla sit, augendi numerum aedificiorum pro exercitio dictae Religionis, sed quo locus iste publicus Gilda dictus, qui haecenus huic usui inservit, ex voluntate et jussu Sacrae ac Serenissimae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi Fraternitati Mercatorum cui ab immemoriali tempore competit restitui et in usum pristinum Mercatorum converti possit. Reservata facultate salva hanc Manifestationem augendi minuendi ac, si opus fuerit, aliam in ejus locum substituendi. Locus Sigilli. Ex Actis Civilibus Scabinalibus Kovaleviansibus extradidit. Stanislaus Zeberski Notarius. mppria.